

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ
СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвячена 100-річчю з дня народження професора, заслуженого працівника вищої школи України
Фесенка Дмитра Мусійовича*

ПОЛТАВА 2026

УДК 657:005:316

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтавський державний аграрний університет (26 березня 2026 р.). Полтава, 2026. 1770 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету

КОБСЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ISBN 978-617-8797-26-3 2026-19

© Автори, 2026

© Кафедра обліку і оподаткування, 2026

© Полтавський державний аграрний університет, 2026

ШАБАТЬКО АННА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ТЮТЮННИК ЮРІЙ**, к.е.н, доцент,
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНЮВАННЯ

У сучасних умовах економічного розвитку питання забезпечення фінансової стійкості підприємств набуває особливої важливості. Економічна ситуація в Україні залишається нестабільною, що обумовлено як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками, зокрема змінами ринкової кон'юнктури, інфляційними процесами та коливаннями у податковій політиці. Такий стан створює додаткові виклики для ефективного функціонування підприємств і значно ускладнює процес планування їхньої фінансової діяльності. Як наслідок, підприємства змушені працювати в умовах високої невизначеності, яка безпосередньо впливає на результати їхньої фінансово-господарської діяльності.

Зростання рівня господарських ризиків зумовлює необхідність більш ефективного управління фінансовими ресурсами. Неєфективне їхнє використання, значна залежність від позикового капіталу або нестача власних коштів можуть призвести до погіршення платоспроможності та ускладнення діяльності підприємства. Саме тому забезпечення фінансової стійкості виступає важливою передумовою стабільного функціонування підприємства та підвищення ефективності його господарської діяльності.

У зв'язку з цим підтримання фінансової рівноваги між активами та джерелами їхнього формування є важливою умовою стабільного розвитку підприємства. Раціональне співвідношення між власним і позиковим капіталом сприяє забезпеченню платоспроможності, підвищує ефективність використання фінансових ресурсів та зменшує ризик виникнення фінансових труднощів. Фінансово стійке підприємство здатне своєчасно виконувати свої зобов'язання, раціонально використовувати ресурси та забезпечувати безперервність господарської діяльності.

Економічна сутність фінансової стійкості полягає у здатності підприємства стабільно функціонувати й розвиватися в умовах змінного економічного середовища. Вона характеризується таким станом фінансових ресурсів, за якого забезпечується виконання зобов'язань, зберігається платоспроможність та створюються передумови для подальшого розвитку.

Важливою ознакою фінансової стійкості є незалежність від зовнішніх джерел фінансування. Надмірна залежність від позикових коштів підвищує фінансові ризики та може призвести до зниження платоспроможності, тоді як достатня частка власного капіталу забезпечує фінансову автономію, стабільність діяльності та можливість ефективно реагувати на зміни економічного середовища [1].

У процесі фінансового аналізу важливим є визначення рівня фінансової стійкості, оскільки він характеризує здатність підприємства підтримувати стабільну діяльність і своєчасно виконувати свої зобов'язання. Залежно від співвідношення власних і залучених джерел фінансування, а також забезпеченості запасів джерелами їхнього формування у фінансовому аналізі виділяють кілька основних типів фінансової стійкості підприємства [2, с. 133-135]. Для узагальнення характеристик цих станів їх доцільно представити у вигляді табл. 1.

Таблиця 1 - Типи фінансової стійкості підприємства та їхня характеристика

Тип фінансової стійкості	Характеристика
Абсолютна фінансова стійкість	Характеризується тим, що запаси та витрати підприємства забезпечуються виключно власними оборотними коштами. Це свідчить про мінімальну залежність підприємства від позикових фінансових ресурсів, що забезпечує йому високий рівень фінансової автономії.
Нормальна фінансова стійкість	Запаси покриваються за рахунок власних оборотних коштів та довгострокових позикових джерел. Такий стан вважається оптимальним, оскільки забезпечує стабільну діяльність підприємства при раціональному використанні фінансових ресурсів.
Нестійка фінансова ситуація	Для покриття запасів підприємство змушене залучати додаткові короткострокові позикові кошти. Це свідчить про певні труднощі у фінансовій діяльності, однак за умови ефективного управління ситуацію ще можна стабілізувати.
Кризовий фінансовий стан	Підприємство не має достатніх джерел для покриття запасів і витрат, що призводить до порушення платоспроможності та значного ризику банкрутства. Такий стан свідчить про серйозні фінансові проблеми.

Визначення типу фінансової стійкості відіграє ключову роль у комплексній оцінці реального фінансового стану суб'єкта господарювання, дозволяючи не лише ідентифікувати потенційні ризики його діяльності, але й забезпечувати своєчасну розробку й реалізацію управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Процес оцінювання фінансової стійкості базується на застосуванні системи фінансових показників, яка дає змогу визначити рівень незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, ефективність функціонування власного капіталу та його здатність підтримувати стабільну операційну діяльність. Комплексний аналіз цих параметрів дозволяє створити всебічну характеристику поточного фінансового стану організації і своєчасно виявляти фактори ризику, які можуть вплинути на її фінансову стабільність як у короткостроковій, так і довгостроковій перспективах.

Одним із ключових фінансових показників є коефіцієнт автономії, який характеризує частку власного капіталу в загальній структурі джерел фінансування. Високий рівень цього показника вказує на значний ступінь

фінансової незалежності підприємства, а також на його меншу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Така характеристика сигналізує про здатність компанії підтримувати стійке фінансове становище та забезпечувати власні фінансові потреби, пов'язані з операційною діяльністю. У контрасті до нього виступає коефіцієнт фінансової залежності, що відображає частку позикового капіталу в загальній структурі фінансування. Його зростання свідчить про підвищення рівня залежності підприємства від зовнішніх ресурсів, що, у свою чергу, посилює фінансові ризики.

Важливим показником є також коефіцієнт маневреності власного капіталу, який характеризує частку власних коштів у мобільній формі, що можуть бути використані для фінансування поточної діяльності. Високе значення цього коефіцієнта свідчить про гнучкість у використанні фінансових ресурсів і здатність швидко реагувати на зміни економічного середовища.

Суттєвим показником є забезпеченість оборотних активів власними коштами, яка відображає рівень покриття оборотних активів власним капіталом. Достатнє значення цього показника свідчить про фінансову стабільність та зменшує залежність від короткострокових позикових ресурсів.

Таким чином, система показників фінансової стійкості дає змогу комплексно оцінити фінансовий стан суб'єкта господарювання, визначити рівень його фінансової незалежності та ефективність управління фінансовими ресурсами.

Високий рівень фінансової стійкості підприємства сприяє формуванню позитивної репутації та підвищує довіру у відносинах із партнерами, кредиторами та інвесторами. Одним із ключових результатів фінансової стабільності є зростання довіри кредиторів, оскільки фінансово стійке підприємство здатне своєчасно виконувати свої боргові зобов'язання. Така здатність знижує ризики для фінансових установ і створює сприятливі передумови для залучення кредитних ресурсів. Більше того, фінансова стійкість істотно впливає на інвестиційну привабливість підприємства. Інвестори, зазвичай, віддають перевагу суб'єктам господарювання зі стабільним фінансовим станом, оскільки це свідчить про ретельне управління ресурсами і зменшує ймовірність втрати інвестованих коштів.

Отже, підтримання належного рівня фінансової стійкості є однією з основних умов для сталого функціонування та розвитку підприємства. Регулярний аналіз і оцінка показників фінансової стійкості забезпечують оптимізацію управління фінансовими ресурсами, укріплення конкурентних позицій підприємства на ринку та підвищення загальної ефективності його діяльності.

1. Іванов М. Фінансова стійкість підприємства: сутність поняття та методика оцінки. Вчені записки Університету «КРОК». 2025. № 3 (79). С. 166-173. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-166-173>.

2. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз підприємств : навч. посіб. [Електронне видання]. Полтава : ПДАУ, 2024. 350 с.

Таранцова Тетяна. Науковий керівник – Заїка Світлана	
<i>Якість управлінських рішень у сфері фізичної культури і спорту в умовах інституційних змін</i>	514
Татарець Карина. Науковий керівник – Тютюнник Юрій	
<i>Теоретичні основи ліквідності та її значення для оцінки фінансового стану підприємства</i>	516
Терехов Юрій. Науковий керівник – Соболєва Ганна	
<i>Алгоритмізація управлінських рішень підприємств у контексті розвитку бізнес-аналітики та цифрової трансформації</i>	519
Ткаченко Олександр	
<i>Сучасні інструменти бізнес-аналітики у системі управлінського обліку підприємства</i>	522
Ульянохіна Вікторія. Науковий керівник – Заїка Світлана	
<i>Аналіз ефективності соціальних інвестицій через призму управлінського обліку</i>	524
Хоменко Людмила	
<i>Удосконалення управлінського обліку на машинобудівних підприємствах в умовах ринкової трансформації</i>	527
Чернега Віра. Науковий керівник – Балан Алла	
<i>Управлінський облік як інструмент підвищення ефективності діяльності фізичних осіб-підприємців</i>	530
Чиж Людмила	
<i>Фінансова діагностика в системі реалізації проєктів розвитку портових підприємств</i>	533
Шабатько Анна. Науковий керівник – Тютюнник Юрій	
<i>Фінансова стійкість підприємства: економічна сутність та система показників оцінювання</i>	536
Шиян Дмитро, Севрюкова Єлизавета	
<i>Особливості управління ефективністю використання персоналу сільськогосподарських підприємств в умовах воєнного стану</i>	539
Юрченко Ірина. Науковий керівник – Ромашко Ольга	
<i>Управлінський облік енергопідприємств за стандартами NATO та Resilience-Менеджменту</i>	542
Kravchenko Svitlana	
<i>Theoretical and methodological approaches to promoting the development of entrepreneurial activity in rural areas</i>	545
Vovaka Elina. Scientific supervisor – Zaika Svitlana	
<i>Management decisions in the process of resolving organizational conflicts</i>	547

